

Procedura postępowania w sytuacjach trudnych wychowawczo

Procedura kontaktów z rodzicami

1. Niniejsza procedura ma na celu ułatwienie wzajemnych kontaktów nauczycieli z rodzicami/opiekunami oraz uwzględnienia ich w działalności wychowawczej szkoły zawartej w szkolnym programie wychowawczym.
2. Kontakty rodziców/opiekunów prawnych ucznia z nauczycielami przebiegają według ustalonego i podanego na początku roku szkolnego harmonogramu, uwzględniającego:
  - zebrania z rodzicami,
  - spotkania indywidualne,
  - dni otwarte w szkole.

Nauczyciel może, w ramach swoich możliwości, wyznaczyć stały termin spotkań, poza obowiązującym harmonogramem.

3. Rodzice/opiekunowie prawni mają możliwość kontaktów dodatkowych poza ustalonym harmonogramem w miarę potrzeb wynikających z aktualnych sytuacji, ale powinny one odbywać się po uprzednim ustaleniu z nauczycielem terminu i miejsca takiego spotkania.
4. Miejscem kontaktów nauczycieli z rodzicami może być jedynie szkoła. Nauczyciele przeprowadzają rozmowy z rodzicami w klasach, gabinecie lub pokoju nauczycielskim, a nie na korytarzu szkolnym.
5. W sytuacjach uzasadnionych wychowawczo nauczyciel organizuje spotkanie indywidualne z rodzicami/opiekunami prawnymi w uzgodnionym miejscu i terminie, poza ustalonym harmonogramem, po uprzednim pisemnym lub telefonicznym poinformowaniu rodziców(opiekunów prawnych).
6. Nauczyciele mogą udzielać informacji o uczniach telefonicznie rodzicowi(opiekunowi prawnemu) dziecka.

7. Obecność rodziców(opiekunów prawnych) na zebraniach ogólnych, indywidualnych potwierdzana jest ich podpisem na zbiorczej liście obecności dla danej klasy.
8. Nie dopuszcza się rozmów nauczycieli z rodzicami(opiekunami prawnymi) i udzielania informacji o uczniu w czasie trwania lekcji lub podczas dyżuru nauczyciela w czasie przerwy.
9. Każdorazowy ważny kontakt z rodzicami/prawnymi opiekunami wychowawca odnotowuje w dzienniku lub w odrębnej notatce dołączonej do „Teczki wychowawcy”.
10. Wszelkie uwagi i wnioski dotyczące pracy szkoły kierowane są przez rodziców(opiekunów) kolejno do:
  - nauczyciela,
  - wychowawcy,
  - dyrektora szkoły,
  - rady pedagogicznej,
  - organu nadzorującego szkołę.
11. Rodzice(opiekunowie prawni) wspólnie z nauczycielami przestrzegają przyjętą procedurę w trosce o poprawność kontaktów, ich rzetelność i zadowalający poziom współpracy szkoły z rodzicami.
12. O problemach, wynikłych w trakcie kontaktu z rodzicami(prawnymi opiekunami), wykraczającymi poza kompetencje wychowawcy, należy niezwłocznie poinformować dyrektora szkoły lub jego zastępcę, który podejmuje interwencję.

Procedura postępowania w przypadku podejrzenia, że uczeń jest ofiarą przemocy w rodzinie

1. Każdy pracownik szkoły jest zobowiązany do zgłoszenia wychowawcy klasy podejrzenia dotyczącego stosowania przemocy w rodzinie ucznia.
2. Wychowawca informuje dyrektora szkoły i pedagoga szkolnego.
3. Pedagog szkolny przeprowadza z dzieckiem rozmowę wyjaśniającą sytuację i sporządza notatkę z rozmowy.
3. Pedagog wzywa na rozmowę rodzica / opiekuna prawnego lub najbliższą dziecku osobę, nie podejrzewaną o przemoc, w celu wyjaśnienia sytuacji.
4. Dyrektor szkoły podejmuje decyzję o wdrożeniu procedury „Niebieska Karta”.

5. Wszczęcie procedury następuje przez wypełnienie przez pedagoga szkolnego formularza „Niebieska Karta — A”. Formularz wypełniany jest w obecności pełnoletniej osoby najbliższej dziecku niepodejrzanego o stosowanie przemocy.
6. Przekazanie wypełnionego formularza „Niebieska Karta — A” do przewodniczącego zespołu interdyscyplinarnego następuje niezwłocznie, nie później niż w terminie 7 dni od dnia wszczęcia procedury.
7. Kopię wypełnionego formularza „Niebieska Karta — A” pozostawia się u wszczynającego procedurę. Dokumentacja jest przechowywana w dokumentacji pedagoga szkolnego.
8. Dalszy tok postępowania leży w kompetencji przewodniczącego zespołu interdyscyplinarnego.
9. Dyrektor szkoły podejmuje decyzję o poinformowaniu policji, prokuratury lub sądu rodzinnego.

Procedura postępowania w sytuacji cyberprzemocy

Cyberprzemoc to przemoc z użyciem technologii informacyjnych i komunikacyjnych - głównie Internetu oraz telefonów komórkowych. Podstawowe formy zjawiska to nękanie, straszenie, szantażowanie z użyciem sieci, publikowanie lub rozsyłanie ośmieszających, kompromitujących informacji, zdjęć, filmów z użyciem sieci oraz podszywanie się w sieci pod kogoś wbrew jego woli.

Zasady postępowania:

1. Jeśli wiedzę o zajściu posiada nauczyciel nie będący wychowawcą, przekazuje informację wychowawcy klasy, który informuje o fakcie pedagoga szkolnego i dyrektora.
2. Wychowawca zabezpiecza dowody, notuje datę i czas otrzymania materiału, treść wiadomości oraz, jeśli to możliwe, dane nadawcy, adres strony www.
3. Szkoła podejmuje działania mające na celu identyfikację sprawcy cyberprzemocy.
4. W przypadku, gdy zostało złamane prawo, a tożsamości sprawcy nie udało się ustalić dyrektor szkoły kontaktuje się z policją.
5. W przypadku, gdy sprawca cyberprzemocy jest znany i jest on uczniem szkoły, pedagog szkolny:
  - a) przeprowadza rozmowę z uczniem, ustala okoliczności zajścia, kontaktuje się z rodzicami(opiekunami prawnymi) ucznia,
  - b) omawia z uczniem skutki jego postępowania i informuje o konsekwencjach regulaminowych,

c) zobowiązuje sprawcę do zaprzestania swojego działania i usunięcia z sieci szkodliwych materiałów.

6. Jeśli w zdarzeniu brała udział większa grupa uczniów, pedagog rozmawia z każdym indywidualnie, zaczynając od lidera grupy.

7. Pedagog we współpracy z wychowawcą omawiają z rodzicami (opiekunami prawnymi) sprawcy przebieg zdarzenia i zapoznają z materiałem dowodowym, a także z decyzją w sprawie dalszego postępowania i podjętych przez szkołę środków dyscyplinarnych wobec ich dziecka.

9. Ofiara cyberprzemocy otrzymuje w szkole pomoc psychologiczno – pedagogiczną udzielaną przez pedagoga szkolnego i wychowawcę.

10. Rodzice dziecka będącego ofiarą cyberprzemocy zostają poinformowani o problemie, podjętych działaniach szkoły; w miarę potrzeby otrzymują wsparcie i pomoc specjalistów.

11. Po zakończeniu interwencji wychowawca wraz z pedagogiem monitorują sytuację ucznia.

12. Opieką psychologiczno- pedagogiczną otacza szkoła świadków zdarzenia uczestniczących w ustalaniu przebiegu zajścia.

13. Pedagog szkolny zobowiązany jest do sporządzenia notatki służbowej z rozmów ze sprawcą, poszkodowanym, ich rodzicami oraz świadkami zdarzenia. Jeśli zostały zabezpieczone dowody cyberprzemocy, należy je również włączyć do dokumentacji pedagogicznej (wydruki, opis, itp.).

14. Jeśli rodzice sprawcy cyberprzemocy odmawiają współpracy lub nie stawiają się do szkoły, a uczeń nie zaniechał dotychczasowego postępowania dyrektor szkoły pisemnie powiadamia o zaistniałej sytuacji sąd rodzinny.

15. W przypadku szczególnie drastycznych aktów agresji z naruszeniem prawa, dyrektor szkoły informuje policję i sąd rodzinny.

Procedura postępowania nauczyciela w przypadku agresywnego zachowania ucznia

1. Nauczyciel przeprowadza rozmowę z uczniem, uświadamiając mu nieodpowiednie zachowanie, informuje o zaistniałym przypadku wychowawcę klasy.

2. W zeszycie korespondencji informuje rodziców ucznia o jego agresywnym zachowaniu, zwracając uwagę na przeprowadzenie przez rodziców rozmowy z dzieckiem na temat przestrzegania praw człowieka, budowania pozytywnych relacji międzyludzkich.
3. Zwraca się z prośbą pisemną lub telefoniczną, odnotowując ten fakt w dzienniku, o zgłoszenie się rodzica (prawnego opiekuna) do szkoły: przeprowadza rozmowę z rodzicem (prawnym opiekunem), pogłębiając wiedzę na temat ucznia, jego rozwoju intelektualnego, społecznego, emocjonalnego.
4. W przypadku braku efektów podjętych działań uczeń zostaje objęty systematyczną opieką pedagoga. O zachowaniu ucznia informuje się dyrektora szkoły, wicedyrektora.
5. W przypadku utrzymywania się nieprawidłowych relacji ucznia z rówieśnikami (pobicia, zaczepianie itp.), wychowawca w porozumieniu z pedagogiem i rodzicami dziecka kieruje je na badania psychologiczne, w celu otrzymania dalszych wskazówek dot. prowadzenia ucznia.
6. W sytuacji, kiedy uczeń w dalszym ciągu stwarza zagrożenie dla innych uczniów, dyrektor szkoły w porozumieniu z wychowawcą ucznia, pedagogiem kieruje wnioskiem do Sądu Rejonowego, Wydział Rodzinny i Nieletnich o zastosowanie środka wychowawczego zapobiegającego demoralizacji ucznia.
7. Uczniowie zachowujący się agresywnie podlegają karom zgodnie ze Statutem Szkoły.
8. Jeżeli agresja ucznia jest wynikiem spożycia środków odurzających, narkotyków, alkoholu i innych substancji zagrażających życiu ucznia nauczyciel/pracownik szkoły zabezpiecza wyżej wymienione środki, substancję, powiadamia (w wypadku ucznia nieletniego wzywa natychmiast do szkoły) rodziców ucznia, policję, dyrektora szkoły oraz w sytuacji zagrożenia życia ucznia wzywa pogotowie ratunkowe.

Procedura postępowania nauczyciela z uczniem sprawiającym trudności wychowawcze

1. Nauczyciel wychowawca ma obowiązek przeprowadzenia obserwacji sytuacji szkolnej i rodzinnej uczniów na początku roku szkolnego.
2. Nauczyciel podejmuje działania wychowawcze w formie planu działań zmierzające do eliminacji trudności i rozwiązania problemów szkolnych ucznia.
3. Nauczyciel informuje rodzica o istniejących trudnościach i zapoznaje go ze swoim planem działań, jednocześnie zobowiązuje rodzica do rzetelnej współpracy. Rodzice mają obowiązek stałego kontaktu z nauczycielem/wychowawcą. W przypadku utrudnionego kontaktu wychowawcy z rodzicem, nauczyciel we współpracy z pedagogiem szkolnym i dyrektorem szkoły ma prawo powiadomić Sąd Rodzinny-Wydział ds. Nieletnich.

4. Nauczyciel opracowuje plan naprawczy w celu przezwyciężenia trudności ucznia wraz z pisemnym zobowiązaniem dla rodzica.
5. Dyrektor, wicedyrektor, pedagog szkolny we współpracy z wychowawcą klasy przeprowadza obserwację, analizę problemów wychowawczych i emocjonalnych ucznia.
6. Wychowawca występuje do rodzica o zgodę na przeprowadzenie badań w Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej, rzetelnie informując rodzica o znaczeniu opinii w dalszej edukacji ucznia. Wyrażenie zgody rodziców na badania w Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej jest równoznaczne z dostarczeniem do wychowawcy lub dyrektora opinii poradni.
7. W przypadku braku zgody rodzica na przeprowadzenie badań w poradni, a dotyczącego ucznia zagrożącego bezpieczeństwu innych, nauczyciel postępuje zgodnie z procedurą dotyczącą postępowania z uczniem agresywnym.
8. Na najbliższym posiedzeniu Rady Pedagogicznej nauczyciel szczegółowo zapoznaje członków Rady o zaistniałym problemie i przedstawia podjęte działania.
9. Jeżeli nauczyciel/ pracownik szkoły jest świadkiem lub posiadał informację na temat spożycia bądź posiadania przez ucznia środków odurzających, narkotyków, alkoholu i innych substancji zagrożających życiu ucznia nauczyciel/pracownik szkoły zabezpiecza wyżej wymienione środki, substancję, powiadamia (w wypadku ucznia nieletniego wzywa natychmiast do szkoły) rodziców ucznia, policję, dyrektora szkoły oraz w sytuacji zagrożenia życia ucznia wzywa pogotowie ratunkowe.

Procedury postępowania wobec uczniów w przypadku zniszczenia cudzej własności bądź mienia szkoły

1. Rozmowa wyjaśniająca z wychowawcą klasy, pedagogiem szkolnym bądź dyrektorem szkoły.
2. Powiadomienie rodziców/prawnych opiekunów o zaistniałej sytuacji.
3. Naprawienie lub odkupienie zniszczonej rzeczy przez ucznia i jego rodziców/prawnych opiekunów w ciągu 7 dni od zaistniałej szkody bądź w terminie uzgodnionym przez zainteresowane strony.
4. W przypadku braku możliwości naprawienia lub odkupienia zniszczonego mienia szkolnego uczeń wykonuje pod nadzorem rodzica/prawnego opiekuna uzgodnione prace społeczne na rzecz szkoły.

Procedura postępowania w przypadku stwierdzenia faktu kradzieży przez ucznia

1. Nauczyciel / wychowawca ustala okoliczności kradzieży przez wychowanka.
2. Zawiadamia o zdarzeniu pedagoga szkolnego, dyrektora lub jego zastępcę.
3. Prowadzi we współpracy z pedagogiem, dyrektorem lub jego zastępcą postępowanie wyjaśniające z zachowaniem nietykalności osobistej.
4. Wzywa rodziców sprawcy. Po rozmowie sporządza notatkę o zaistniałym incydencie, którą podpisują rodzice.
5. W oparciu o Statut Szkoły dyrektor wspólnie z wychowawcą ustala sankcje wobec ucznia i przekazuje rodzicom informację na temat wyciągniętych konsekwencji w stosunku do jego dziecka.

Procedura postępowania w przypadku przyniesienia przez ucznia papierosów lub ich palenie na terenie szkoły

1. Nauczyciel w obecności innej osoby (wychowawca, pedagog szkolny, itd.) ma prawo zażądać, aby uczeń przekazał mu papierosy, pokazał zawartość torby szkolnej oraz kieszeni (we własnej odzieży) Nauczyciel nie ma prawa samodzielnie wykonywać czynności przeszukania odzieży, ani teczki ucznia – jest to czynność zastrzeżona wyłącznie dla policji. Odmowa okazania torby wymaga zawiadomienia rodziców przez wychowawcę o uzyskanej informacji na temat palenia papierosów.
2. W przypadku znalezienia papierosów nauczyciel zabezpiecza je.
3. Przeprowadza rozmowę wstępną z uczniem (nauczyciel interweniujący), przekazuje sprawę wychowawcy klasowemu.
4. Wychowawca rozmawia z uczniem o zdarzeniu.
5. Wychowawca wzywa do szkoły rodziców (prawnych opiekunów) ucznia i przekazuje im informację o paleniu papierosów przez dziecko. Przeprowadza rozmowę z uczniem w ich obecności. Zobowiązuje ucznia do zaniechania negatywnego postępowania, rodziców zaś bezwzględnie do szczegółowego nadzoru nad dzieckiem. Sporządza notatkę o zaistniałym incydencie, którą podpisuje rodzic dziecka.
6. W przypadku nasilenia się zjawiska u jednego lub grupy uczniów, wychowawca powiadamia pedagoga szkolnego i dyrektora szkoły.
7. Wychowawca obniża zachowanie w oparciu o przyjęte w WSO kryteria.

Procedura postępowania w sytuacji gdy na terenie szkoły znajduje się substancja przypominająca narkotyk

1. Nauczyciel, zachowując środki ostrożności, zabezpiecza substancje przed dostępem do niej osób niepowołanych oraz ewentualnym jej zniszczeniem do czasu przyjazdu policji.
2. Próbuje, o ile to możliwe, ustalić do kogo należy znaleziona substancja.
3. O zaistniałym zdarzeniu powiadamia dyrekcję szkoły i wzywa policję.
4. Po przyjeździe policji niezwłocznie przekazuje zabezpieczoną substancję oraz informacje dotyczące szczegółów zdarzenia.

Procedura postępowania w przypadku, gdy nauczyciel podejrzewa, że uczeń posiada przy sobie substancję przypominającą narkotyk

1. Nauczyciel w obecności innej osoby – wychowawca, pedagog, dyrektor- ma prawo zażądać aby uczeń przekazał mu substancję, pokazał zawartość torby szkolnej, oraz kieszenie (we własnej odzieży) ew. innych przedmiotów budzących podejrzenie co do ich związku z poszukiwaną substancją. Nauczycielowi nie wolno (nie ma prawa) samodzielnie wykonać czynności przeszukania odzieży, ani teczki ucznia- jest to czynność zastrzeżona wyłącznie dla policji.
2. Nauczyciel o swoich spostrzeżeniach lub podejrzeniach powiadamia dyrekcję szkoły.
3. O zaistniałym zdarzeniu powiadamia się rodziców(opiekunów prawnych) ucznia i wzywa ich do natychmiastowego stawiennictwa w szkole.
4. Gdy uczeń nie chce przekazać substancji na prośbę nauczyciela, ani pokazać zawartości teczki, szkoła wzywa policję, która przeszukuje odzież i przedmioty należące do ucznia oraz zabezpiecza znalezioną substancję.
5. Jeżeli uczeń dobrowolnie wyda nauczycielowi substancję, nauczyciel po odpowiednim jej zabezpieczeniu, zobowiązany jest niezwłocznie przekazać ją policji. Wcześniej próbuje ustalić w jaki sposób i od kogo uczeń nabył substancję, a całe zdarzenie dokumentuje sporządzając możliwie dokładną notatkę ze zdarzeń wraz z własnymi spostrzeżeniami.
6. W przypadku dostrzeżenia u ucznia objawów odurzenia (zmiany nastroju, zachowanie nieadekwatne do sytuacji, zaburzenia koordynacji ruchowej, niepokój psychoruchowy, przysypianie na lekcji, powolne, bełkotliwe wypowiedzi lub słowotok, przekrwione lub szkliste oczy, zwężone lub bardzo rozszerzone źrenice, nie reagujące na światło, opadające powieki) należy:
  - zapewnić opiekę higienistki lub lekarza,

- zawiadomić rodziców i dyrekcję szkoły.

W realizacji każdego z wyżej wymienionych punktów sporządza się notatkę.

Zgodnie z przepisami Ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii w Polsce karane jest:

- posiadanie każdej ilości środków odurzających lub substancji psychotropowych,
- wprowadzanie do obrotu środków odurzających,
- udzielanie ułatwianie, umożliwianie innej osobie ich użycia oraz nakłanianie do użycia
- wytwarzanie i przetwarzanie środków odurzających.

7. W każdym przypadku dyrekcja przekazuje informacje radzie pedagogicznej, która analizuje problem i wyciąga wnioski co do dalszego postępowania.